

Unaprjeđenje oralnog zdravlja osoba s invaliditetom

Izv. prof. dr. sc. Jelena Dumančić,
specijalist obiteljske stomatologije

Zavod za dentalnu antropologiju Stomatološkog fakulteta
Zavod za obiteljsku stomatologiju Klinike za stomatologiju KBCa Zagreb

Invaliditet

Prema Zakonu o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01)

- trajno ograničenje, smanjenje ili gubitak sposobnosti...izvršenja neke fizičke aktivnosti ili psihičke funkcije primjerene životnoj dobi osobe i odnosi se na sposobnosti, u obliku složenih aktivnosti i ponašanja, koje su općenito prihvaćene kao bitni sastojci svakodnevnog života.
- proizlazi iz oštećenja zdravlja

Osobe s invaliditetom - problemi

- ne mogu adekvatno održavati oralnu higijenu – motorički, perceptivni, psihički ili intelektualni hendikep
- ovisne o tuđoj brizi i njezi
- otežano kretanje i komunikacija – rijetke posjete stomatologu
- zaokupljenost zdravstvenim i socijalnim problemima vezanim za invaliditet
- potreban je poseban pristup prilikom stomatološkog liječenja – edukacija stomatologa

Zakonodavni okvir

- 2007. g. RH potpisala i ratificirala **Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom** - preuzela obvezu zaštite i promicanja ljudskih prava osoba s invaliditetom
- **Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom** od 2017. do 2020. godine (NN 42/17)
- Nacionalna strategija propisuje pružanje osobama s invaliditetom isti opseg, kvalitetu i standard zdravstvenih usluga koje se pružaju ostalim građanima.

Zakonodavni okvir

- Jedan od ciljeva Nacionalne strategije je spriječiti svako uskraćivanje zdravstvene zaštite ili zdravstvenih usluga temeljem invaliditeta.
- Zdravstveni djelatnici trebaju biti educirani u pristupačnim i alternativnim tehnikama komunikacije kako bi mogli komunicirati s osobama koje imaju intelektualna, mentalna i osjetilna oštećenja.

Podaci iz Hrvatskog registra o osobama s invaliditetom, 2019. g.

- u Hrvatskoj živi 511.281 (-569) osoba s invaliditetom što je oko 12,4% (+0,5) ukupnog stanovništva RH.
- 49% u dobi 65+
- 42% u radno aktivnoj dobi
- 9% djece

Najčešće oštećenja lokomotornog sustava (28,8%), skoro trećina ima višestruka oštećenja (2017 - 29,6%)

- Mentalna oštećenja 26,1%; Intelektualna oštećenja 5,4% ???

Značaj za oralno-zdravstvenu skrb

- 511.281 osoba s invaliditetom
- sve veća vjerojatnost da će diplomirani doktori dentalne medicine u svojoj praksi susretati značajan broj osoba s invaliditetom tj. pacijenata kojima će trebati pružiti posebno prilagođenu stomatološku skrb (engl. Special Care Dentistry - SCD).
- Samopouzdanje i spremnost da primaju pacijente s posebnim potrebama ovise o kvaliteti i sadržaju edukacije u području posebno prilagođene stomatološke skrbi

Projekt za promociju oralnog zdravlja slijepih i slabovidnih osoba 2014 - 2018

- financijska potpora Grada Zagreba
- 38 studenata **volontera** na Projektu

Projektne ambulante

81 osoba

- 12 djece u dobi 5 - 17 g.
- 19 mladih u dobi 18 – 35 g.
- 26 odraslih u dobi 36 – 64 g.
- 24 starije životne dobi 65 - 99 g.

Edukativne radionice i igraonice

91 dijete

- 24 predškolske djece s oštećenjem vida integriranih u vrtiće
- 30 djece s oštećenjem vida, integriranih u redovite OŠ
- 17 djece s oštećenjem vida i intelektualnim teškoćama
- 20 djece s oštećenjem vida i višestrukim teškoćama u razvoju

Priručnik za pristup slijepim i slabovidnim osobama za zdravstvene djelatnike svih profila

2. izdanje prosinac 2017.

- autorice:

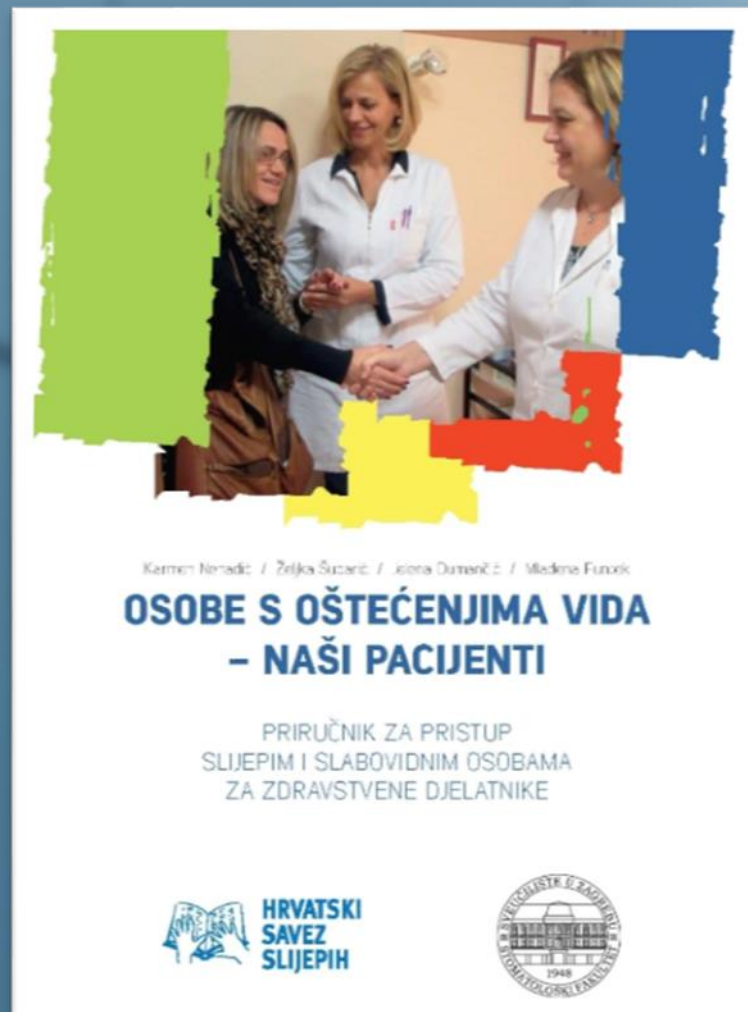
Karmen Nenadić, prof. def.

Željka Šubarić, dr. med.

Jelena Dumančić, dr. dent. med.

Mladena Funtek, mag. ed. rehab.

- besplatno dostupan

Zaključak Projekta

- Stomatološko liječenje osoba s invaliditetom - sadržaj koji je potrebno uvrstiti u redovnu nastavu

- od ak. god. 2019/2020 prihvaćen novi izborni predmet

Stomatološka skrb za osobe s invaliditetom i uvršten u integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Dentalna medicina na Stomatološkom fakultetu u Zagrebu

- prema smjernicama International Association for Disability and Oral Health (IADH)
- International Association for Disability and Oral Health. Undergraduate Curriculum in Special Care Dentistry. International Association for Disability and Oral Health. 2012. <http://iadh.org/wp-content/uploads/2013/09/iADHCurriculum-in-SCD-ENGLISH-NEW-LOGO-1672013.pdf>

STOMATOLOŠKA SKRB ZA OSOBE S INVALIDITETOM

- izborni predmet za studente 6. godine - Broj sati: 20
- Ustrojstvena jedinica: Zavod za dentalnu antropologiju
- Nastavnici i suradnici:

Izv. prof. dr. sc. Jelena Dumančić – nositelj predmeta

Prof. prim. dr. sc. Ivana Čuković-Bagić

Prof. dr. sc. Željko Verzak

Prim. dr. sc. Jelka Jukić

Izv. prof. dr. sc. Dubravka Negovetić Vranić

Doc. dr. sc. Božana Lončar Brzak

Doc. dr. sc. Ivana Savić Pavičin

ZAKLJUČAK

- Stomatološka skrb za osobe s invaliditetom je specifična, no doktori dentalne medicine mogu ju pružiti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti uz uvjet da su stekli odgovarajuće znanje, vještine i stavove, dok su liječenje u općoj anesteziji i specijalistička skrb potrebni samo za osobe s najtežim invaliditetima.
- Da bi diplomirani doktori dentalne medicine u Hrvatskoj mogli i znali pružiti stomatološku skrb osobama s invaliditetom podjednako kao ostalim pacijentima, potrebno je takvu edukaciju uključiti u program redovnog studija, kao obvezni predmet.

HVALA VAM NA PAŽNJI!

